

Herr Mautz

Autor: Sibylle Berg

Autoare de piese de teatru, de romane și de proză scurtă, publicistă extrem de activă, **Sibylle Berg** s-a născut în 1962 la Weimar. Primul ei roman, *Ein paar Leute suchen das Glück und lachen sich tot* (*Câțiva oameni caută fericirea și mor de râs*, 1997), s-a vândut în peste 100.000 de exemplare. A scris peste 20 de texte pentru scenă, inclusiv musical-uri. Scrierile ei au fost traduse în 34 de limbi. Deocamdată.

Sinopsis

Distribuția: 1 b, plus un număr variabil (posibil, destul de mare) de actrițe sau / și actori, pe care autoarea îl lasă la latitudinea regizorului.

Genul: tragicomedie sarcastică, așa zice. Posibil și un pic sentimentală...

Am fi tentați să credem că, dacă unui bărbat i s-ar oferi șansa să-și trăiască ... moartea într-un paradis tropical, contextul acesta i-ar putea îndulci cumva sfârșitul. Nu și într-o piesă de Sibylle Berg, o campioană a cinismului printre dramaturgii contemporani. Personajul ce dă titlul piesei – în realitate, un actor foarte special, pentru care a fost scris textul – chiar își alege un astfel de loc. Nu se duce neapărat să moară acolo; dar, în orice caz, e un loc pe care ține să-l fi văzut înainte să plece dintre cei vii. Și tot acolo vrea el să-și cheltuiască și economiile – de altfel, destul subțiri, după o viață destul de neglijent organizată, cel puțin din punct de vedere financiar. Numai că în piesă există un *Povestitor*, un personaj care știe exact cum stau lucrurile și ce anume urmează să se întâmple. Și care coordonează totul cu destulă autoritate. Inclusiv echipa de ...*Carcalaci*, care trebuie să-l ajute pe Mautz să aleagă – cu ajutorul unei mașinării pe care chiar el o montează, conform manualului tehnic – un moment de fericire din viața lui. De fapt, momentul pe care ar urma să-l ia cu el dincolo și care, astfel, ar deveni veșnic. Ce șansă, nu-i așa?

S-ar zice că dificultatea cu care se va confrunta domnul Mautz va fi aceea a alegerii *unui singur* moment dintre numeroasele clipe de fericire pe care le va fi trăit, ca orice om, de-a lungul existenței sale. Numai că viața lui Mautz, organizată metodic, a avut drept scop tocmai controlul asupra emoțiilor. Probabil de frica celor negative, a învățat să le reprime, să le evite și pe acelea fericite. Prin urmare, cu oricâtă atenție își rememorează el viața, îi este cu

neputință să identifice o clipă de fericire, să găsească acel moment pe care să vrea să-l eternizeze. Va muri cu singurul sentiment că ... moare. Și cu o bănuială neliniștitoare, deși tardivă: nu cumva felul în care și-a conceput și trăit existența a fost greșit?

Comentariul lui Scora

Extrem de spectaculos și de teatral e sarcasmul cu care autoarea își pune personajele să relateze, să descrie, să comenteze ceea ce fac și ceea ce simt ele. Tema, recurentă în dramaturgia ei, este neputința omului de a-și trăi cu sens și cu bucurie singura existență care-i e dată. Prezența Carcalacilor precum și a altor personaje mai mult sau mai puțin surprinzătoare nu-i deloc neobișnuită pentru cei ce cunosc teatrul Sibyllei Berg. Un rol extrem de ofertant pentru actorul principal, dar și o provocare la ingeniozitate pentru regizor, scenograf. Și neapărat coregraf, care ocazia să elaboreze jocul carcalacilor, al Femeilor goale cu ghirlande etc. într-o manieră extrem de spectaculoasă.

Detalii tehnice

Premiera piesei a avut loc în 2002, la Theater Oberhausen, în regia lui regia Klaus Weise.

În România, piesa nu a fost prezentată decât ca spectacol-lectură.

Drepturile de reprezentare: Rowohlt Theaterverlag, Hamburger Str. 17, D-21465 Reinbek bei Hamburg, Tel: +49-(0)40-7272-270, Fax: + 49(0)40-7272-276, e-mail: theater@rowohlt.de.

Drepturile asupra traducerii românești: Victor Scoradeț, vicmarsco@yahoo.de.

Mostră text

O cameră verzuie într-un hotel ieftin din Asia, în care Povestitorul intră împreună cu trei Carcalaci.

POVESTITORUL Așa, am ajuns.

CARCALAC 1 Foarte frumos. Mă-nnebunesc după umezeală.

CARCALAC 2 Deci, Herr Schnitter, unde e pacientul?

POVESTITORUL Vine imediat. Dumnezeu, ce căldură.

DUMNEZEU Da, mi-a ieșit.

POVESTITORUL Faceți-vă comozi, domnii mei. Herr Mautz trebuie să sosească din clipă-n clipă.

CARCALAC 3 Are cineva ceva de citit?

POVESTITORUL Am la mine un Reader's Digest, dar, după cum văd, pacientul a aterizat deja.

CARCALAC 1 De unde vine?

POVESTITORUL A fugit din Europa. De zilele și nopțile nesfârșite, de ticăitul ceasului, de miros, de speranța cum că s-ar mai putea întâmpla minuni – astfel ajunge Herr Mautz în Asia. Și stă în arșiță, îmbrăcat într-un costum tropical, alb, având în valiză economiile anemice ale unei vieți petrecute mai degrabă neglijent din acest punct de vedere, stă foarte mult timp pe scuarul din fața aeroportului și privește în soarele care, din cauza umezelii, se vede ca prin ceață. E derutat, căci ceea ce percepe el se deosebește considerabil de imaginile despre această călătorie, așa cum și le-a închipuit el acasă. Alea fuseseră colorate și delicate, conțineau femei goale, ghirlande de flori și camere îmbrăcate în lemn de tek, în care Mautz, îmbrăcat într-un costum alb tropical bea whisky și-și făcea însemnări.

FEMEILE GOALE CU GHIRLANDE DE FLORI

1 Cred că în zilele noastre evaluarea la numai 85 % a ignoranței create artificial e încă departe de realitate.

2 Singura șansă de a învinge prostia e dreptul fiecărui om de a-și dezvolta gândirea în așa fel, încât să poată formula verdicte autentice.

3 Mda, Pound. Cine-mi dă și mie ghirlanda mea?

POVESTITORUL Puțin cam descumpănit, Mautz se suie într-un taxi care-l duce într-un centru nu foarte bine definit. Acolo își ia o cameră simplă, căci, așa cum constată cu surprindere Mautz, pentru atât îi ajung economiile lui. Nici lumea a treia nu mai e ce-a fost. Gândește el. Și acum, în sfârșit, a ajuns.

CARCALAC 1 Țsta e? Păi ăsta pare încă destul de proaspăt de fapt.

CARCALAC 2 Nu poți să-ți dai seama întotdeauna.

CARCALAC 3 Eu îmi dau seama imediat care-i situația.

CARCALAC 1 Da, bineînțeles, fiindcă dumneavoastră sunteți atât de sensibil.

CARCALAC 2 Fiindcă-și trăiește din plin componentele lui feminine.

CARCALAC 2 Bine, gata cu gluma. Atunci, să ne apucăm de lucru.

POVESTITORUL Răbdare, domnii mei, încă nu e momentul.

CARCALAC 1 Of, urăsc asta. Acum iar stăm aici ca proștii și ne uităm la unul cum își face ultimele pregătiri. De ce nu ne chemați abia când e gata? În fond, am și eu o familie.

POVESTITORUL Se poate întâmpla în orice moment, și atunci aș vrea să vă am în preajmă.

Carcalacii mormăie.

POVESTITORUL Mautz șade în costumul lui alb pe o pătură aspră din lână, întinsă pe un pat tare. Observă fără nici un sentiment insectele din încăpere.

Carcalacii îi fac cu mâna.

Prin transperantele coborâte pătrunde în încăpere aerul greu și fierbinte. Mautz simte: clima nu va contribui la o dispoziție din cale afară de bună, oamenii îl deprimă, traficul îl enervează, robinetul care picură are să-l înnebunească, pe scurt – altfel își închipuise Mautz sosirea lui în utlimul paradis.

(...)

MAUTZ Cred că am avut o copilărie.

CARCALAC 1 A, nu, pe bune, nu-ncepe acum cu rahatul cu copilăria.

POVESTITORUL Vă rog!

MAUTZ Am avut o dată o zi de naștere. Era a zecea, și de mult voiam să am zece ani. Mi se pare o chestie destul de hotărâtoare. Încă de când m-am trezit am avut așa un fel de senzație că lucrurile din jurul meu nu prea s-ar mai potrivi. Mirosul de prăjituri și soarele și camera de copil – totul era prea mic și mi-am apărut puțin ridicol. Habar n-am dacă pe atunci am gândit „ridicol”, dar ceva de genul ăsta. M-am îmbrăcat și am coborât scara. Nu era Țopăiala de până atunci, acum pășeam așa, ca un bărbat. Apoi m-am întâlnit cu părinții mei, și ei se schimbaseră peste noapte. Nu mai erau niște persoane lipsite de chip, care emanau ceva necondiționat. Nu mai erau decât o femeie și un bărbat și nici măcar din cale afară de familiari.

MAMA N-a fost niciodată genul pe care să vrei neapărat să-l mângâi. Am mângâiat destul la viața mea, dar, la el, mâna nu voia niciodată să se facă așa, moale. Știam că trebuie să-l iubesc fiindcă era copilul meu.

Vreau să spun, întotdeauna am vrut un copil fiindcă altminteri n-am mai vrut nimic, dar el nu mi-a fost niciodată foarte familiar.

TATĂL Deci, eu n-am fost niciodată foarte lămurit. Vreau să spun, bărbații nu sunt făcuți ca să umble cu copii. Mi s-a părut că era bine că nevastă-mea avea pe cineva pe care putea să-l mângâie într-una.

MAUTZ Și pe urmă mai era și câinele ăla. Eu și câinele și ziua de naștere, și el ședea într-un coș și mie-mi era teamă că, dacă m-aș fi dus la câine și aș fi arătat că mă bucur, mama mea ar fi putut spune: Ah, știi, câinele e doar în trecere.

Ăsta a fost momentul în care am învățat să nu mai arăt bucurie.

Ăsta a fost momentul în care mi-am propus să-mi țin toate sentimentele sub control.

POVESTITORUL Dacă-mi permiteți o scurtă explicație: Tema controlului asupra sentimentelor ocupă un loc central în viața lui Mautz. Am considera, domnii mei, că avem nevoie de mult mai mult timp pentru acest pacient, fiindcă el a ajuns realmente la niște rezultate fascinante în această privință. Cei mai mulți dintre bărbați încearcă ceea ce a realizat el, dar cu mult mai puțin succes.

MAUTZ Câinele era pentru mine, dar ratasem momentul bucuriei și n-am mai avut parte de vreun contact adevărat cu ea și cu animalul. Pe urmă m-am dus cu el la mine în cameră, câinele ședea așa și eu ședeam așa și ne uitam unul la altul și eu am încercat totul ca să fiu fericit. Dar era exact așa cum îmi închipuisem eu că aveam să fiu fericit. Am vorbit foarte serios cu animalul și am fost dezamăgit că el părea să nu mă înțeleagă. Un lucru era limpede la această zi de naștere – câinele nu avea să-mi devină niciodată un prieten adevărat.

CÂINELE Dar nu era musai să devenim imediat prieteni. Puțin respect mi-ar fi fost de ajuns. Să nu fi fost vârat într-un butoi pentru apă de ploaie cu un capac deasupra, să nu mi se băgat tot timpul sârme în anus mi-ar fi fost de ajuns. De asemenea, nu cred că a fost de natură să stimuleze relația noastră nici faptul că îmi producea în permanență răni, ca să poată observa apoi procesul de vindecare, și nici că mă vindeca pentru a-mi produce apoi un fel de dragoste de câine. Nu, trebuie să spun că niciodată nu m-am înțeles foarte bine cu el.

Câinele se spânzură.

(...)